

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm XXXI. ad audientiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

Quamobrem si plures mandatum de prouidendo ad eandem ecclesiam, non pro eodem beneficii corpore, adferant, is, cuius literæ posteriores sunt in *data*, repelli potest per viam exceptionis, seu oppositi grauaminis, sicuti hîc Abb. ait n. 4. Possent quidem collator vtrumque impetrandem recipere; sed non tenetur; quia si in posterioribus literis posita non sit clausula, *non obstante quod pro alio scripserimus*, intentio Papæ mandantis esse censetur, vt prouideatur impetranti, *si prius pro alio non scripserit*. Qua de re Innoc. hîc. Verum in his immorari necesse non est; quandoquidem gratiæ expectatiuæ, seu literæ de conferendo beneficio proximè vacaturo per Trid. Concilium sess. 24. c. 19. de reform. penitus sublatae sunt: Multò minùs in Germania nostra, expectatiuarum, aut mandatorum, de quibus in casu huius c. aliquis locus esse potest, propter Concordata cum Nicolao V. Papa in Constit. *Ad sacram*,

CAPITVLVM XXXI.

Ad audientiam.

PARAPHRASIS.

Aliqui Clerici cum à Sede Apostolica impetrassent literas super prouisione beneficii, renunciarunt literis eâ conditione, vt pensio annua, vel aliud beneficium ipsis conferretur. Postea ab eâdem Sede alias impetrarunt literas super prouisione ipsis faciendâ, de literis prius impetratis, & dicto modo venditis mentionem non facientes. Hoc intellecto Honorius III. decernit literas secundas ipso iure irritas esse, ideoque rescindendum esse, quidquid earum prætextu factum fuerit.

SUMMARIUM.

1. *Habens literas Papales ad beneficium proximè vacaturum, si eis renunciat cum pacto vt pensionem vel aliud beneficium consequatur, litera posterior-*

res beneficiales, hoc tacito, impetratae irrita sunt.

2. *Renunciatio ista expectatiua cum pacto adipiscenda pensionis vel beneficii simoniaca est.*
3. *Litera expectatiua posteriores obreptitia sunt, si nulla in eis mentio fiat prius impetrata expectatiua, cui impetrans non absolute, sed pro pensione, aut ecclesiastico beneficio renuncians.*
4. *Rescripto gratia propter obreptionem nullo, irrita sunt etiam alia, quacumque eius occasione sine propter illud acta sunt.*
5. *Rescripta obreptitia ad lites communiter loquendo, irrita non sunt, nisi ope exceptionis.*

NOTANDVM I. Si habens literas Papales ad beneficium proximè vacaturum, ipsis renunciat, cum pacto vt pensionem vel aliud beneficium consequatur, & postea, eo tacito, alias similes literas impetrat, hæ posteriores irritæ sunt. Pro intellectu aduerte primò: Nihil obitare, quòd minùs aliquis literis expectatiuis, seu ad prouidendum, renunciet, prout ex communi tradit hîc Abb. n. 7. Felin. n. 11. Imò eo ipso renunciare quispiam censetur, quando aliud beneficium, quod cum priore expectato incompatible est, cum pacifica possessione assequitur; adeo, vt tamen adeptum beneficium deinde resignauerit, tamen gratiam expectatiuâ nõ recuperet, Clem. gratiæ, iun. Gl. hoc tit. Ratio dari debet: Quia habens gratiam expectatiuâ seu de prouidendo, eo ipso, quòd prouisus non est, seu collationem nullam accepit, non habet ius ad beneficium, nisi remotè; quare liberè, etiam non requisito Superioris consensu, renunciare ei potest. Quemadmodum id ipsum simili ratione dicendum est de præsentato seu nominato ad beneficium; qui itidem remotè ac præparatoriè qualequale ius acquirit. Imò hoc ipsum sentiendum de electo nondum confirmato, quòd iuri suo liberè renunciare possit, secundum Gl. receptam, in c. si electio 26. ver. renunciat, de elect. in 6.

Aduer-

2 Aduerte secundo; Si renunciatio ista expectatiuæ fiat cum conditione seu pacto adipiscendæ pensionis, vel beneficij, simoniaca censeri debet. Quæ est magis recepta sententia apud Abb. hinc n. 6. Felin. n. 11. contra Gl. ver. renunciantes, in fine; & colligitur ex hoc c. ver. taliter venditas, & ex c. vlt. de pactis, vbi omnis pactio in spiritualibus, tanquam simoniaca, damnatur. Sed neque locum hinc habet permutatio expectatiuæ cum beneficio; quia eam expectatiua tendat ad beneficium, quod nondum vacat, adeoque ius in illo aut ad illud, si propriè loquendū sit, non habetur, ideo permutari non potest, iuxta doctrinam Ioann. And. in c. vn. de rerum permut. in 6. Atque bene docuit Suarez tom. 1. de relig. cap. 33. de simon. n. 8. permutationes beneficiorum odiosas, ideoque non extendendas esse; cum sint concessiones quædam, ac veluti dispensationes contra canones, quibus omnis pactio in spiritualibus prohibita est.

3 Aduerte tertio; Literæ expectatiuæ posteriores obreptiuæ sunt, si nulla in eis mentio fiat prius impetratæ expectatiuæ, cui impetrans non absolutè, sed pro pensione, aut ecclesiastico beneficio renunciauit. Ex quo indirectè colligi videtur, prout hinc Abb. annotauit num. 4. in impetratione beneficij mentionem quoque faciendam esse pensionis, si ea iure ac titulo beneficij ecclesiastici constituta sit; esto ea iniuste ac simoniacè possideatur, vti hinc notat Anton. n. 9. Ne alioquin commodum quis ex iniquitate sua reportet. Neque enim decet, vt stultus melioris conditionis sit, quàm sapiens, c. eam qui 18. de præb. in 6. Vide quæ dicentur in c. seq. in quæst.

4 NOTANDVM III. Si rescriptum gratiæ obreptitium, adeoque ipso iure nullum sit, etiam alia quæcunque eius occasione, siue propter illud acta sint, pro irritis haberi debent. Quia ruente principali, ruit etiam accessorium, prout dixi etiam in c. 3. hoc tit. & habetur in hoc c. in fine, sumitur quoque ex c. si super 9. de offic. deleg. in 6. latè explicat hinc Abb. n. 14. Felin. n. 17. & in n. 22. col. penult. Nauarr. in c. si quando, prælud.

1. n. 1. hoc tit. Id verò tanquam certum semper supponimus, rescripta beneficialia, & quæcunque gratiæ sunt, propter obreptionem penitus irrita esse; non item rescripta ad lites, communiter loquendo, sed ope exceptionis irritari debere. Ratio discriminis est, quia in ijs negotium determinatur ac definitur; in his præparatur tantum aut committitur, prout notauit Baldus in l. 1. n. 4. G. de colluf. deteg. Gaill lib. 1. obs. 14. n. 5.

CAPITVLVM XXXII.

In nostra.

PARAPHRASIS.

Clerici aliqui à Sede Apostolica plures literas ad diuersarum ecclesiarum beneficia impetrant, in posterioribus literis de prius impetratis nullam mentionem facientes: postea vigore vnus Apostolici Indulti in vnâ ecclesiâ recepti, licet nondum literas beneficiales asscuti, in alterâ ecclesiâ vigore aliarum literarum recipi postulant. Hoc intellecto Pontifex mandat Archiepiscopo Mediolanensi, vt hos clericos contentos receptione in vnâ ecclesiâ ad beneficium alterius ecclesiæ vigore literarum Apostolicarum aspirare non permittat, nisi in literis secundis mentio fiat, eos in vnâ ecclesiâ receptos esse.

SUMMARIVM.

1. *Receptus in canonicum cum expectatione præbende: propriè loquendo, beneficium non obrinet.*
2. *Debet in impetratione literarum ad alterius ecclesiæ Canoniam mentionem facere sua receptionis.*
3. *Unde habens & possidens beneficium, si aliud impetret, non tantum tenetur facere mentionem de habito iam & possesso beneficio, sed etiam de iure, quod habet ad consequendum beneficium, et si eo iniuste spoliatus sit.*

4. *Plu-*